

Kasvun ja oppimisen lautakunta

25.09.2024

Kokoustiedot Kasvun ja oppimisen lautakunta

Aika 25.09.2024 klo 17:52 - 20:10
Tauko klo 19:36 - 19:41
Paikka Kokoushuone Karamzin, Karaportti 1, Espoo

Läsnä	Räf Marika	puheenjohtaja	
	Kurri Vanessa	jäsen	
	Juuti Sini	varajäsen	
	Vanhanen Joel	jäsen	
	Kling Eero	jäsen	
	Hagerlund Tony	jäsen	
	Koski Jenni	jäsen	
	Hellström Martti	jäsen	
	Saikkonen Heini	jäsen	
	Keronen Jiri	jäsen	
	Ahlefeldt Anne	jäsen	
	Walls Mika-Erik	jäsen	
	Rantatupa Pauli	nuorisovaltuuston edustaja	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Smith Oscar	nuorisoasiainjaoston puheenjohtaja	Saapui klo 18.11 §:n 171 käsittelyn aikana, poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Rinta-aho Harri	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Nurmi Juha	perusopetuksen johtaja	
	Erma Tapio	toisen asteen koulutuksen johtaja	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Mattila Virpi	varhaiskasvatuksen johtaja	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Lippo Asko	kehittämispäällikkö	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Söderling Terhi	henkilöstön edustaja	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Helin Erkko	tilakehityspäällikkö	Saapui klo 17.58 §:n 170 käsittelyn jälkeen, poistui klo 18.09 ennen §:n 171 käsittelyä.
	Nikko Susanna	viestintäpäällikkö	Poistui klo 20.00 §:n 180 käsittelyn jälkeen.
	Veikkolainen Veera	erityisasiantuntija, tekninen sihteeri	Poistui klo 18.28 §:n 171 käsittelyn aikana.
	Yli-Luoma Emmi	erityissuunnittelija, sihteeri	

Poissa

Koponen Noora
Hietanen-Tanskanen Ira
Guzenina Maria
Laine Rajja

Allekirjoitukset

Marika Räf
puheenjohtaja

Emmi Yli-Luoma
sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Jenni Koski
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 01.10.2024

Käsitellyt asiat

Pykälä nro	Liite nro	Kokousasian otsikko	Sivu
§ 169		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 170		Pöytäkirjan tarkastajan valinta	6
§ 171	1 - 3	Vuoden 2025 Espoo-strategian linjaukset ja tavoitteet sekä talousarvioehdotus ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelma, Kasvun ja oppimisen lautakunta	7
§ 172		Lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen	11
§ 173		Lausunto valtuustoaloitteeseen Turvallinen koulupolku on jokaisen nuoren oikeus - Espoon panostettava sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja hyvinvointiin kouluissa	15
§ 174		Lausunto valtuustoaloitteeseen toisen asteen maksuttomuuden säilyttämisestä Espoossa	21
§ 175		Lausunto valtuustoaloitteeseen toisen asteen maksuttomuuden säilyttämisen kustannuksien selvittämisestä Espoossa	26
§ 176	4	Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman muuttaminen	31
§ 177		Suomenkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen ja nuorisopalveluiden viranhaltijoiden sekä peruskoulujen johtokuntien päätökset	34
§ 178		Ymmerstan koulun johtokunnan henkilökuntajäsenen ja henkilökuntavarajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali	40
§ 179		Saunalahden koulun johtokunnan jäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali	42
§ 180		Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta	44
§ 181		Oikaisuvaatimus iltapäivätoiminnan asiakasmaksua koskevassa asiassa (Salassa pidettävä asia, JulkL 24 §)	47

§ 169

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kasvun ja oppimisen lautakunta oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 19.9.2024 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 170

25.09.2024

§ 170

Pöytäkirjan tarkastajan valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajaksi valittiin Jenni Koski.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

7/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 171

25.09.2024

Asianumero 1543/02.02.00/2023

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 171

§ 171

Vuoden 2025 Espoo-strategian linjaukset ja tavoitteet sekä talousarvioehdotus ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelma, Kasvun ja oppimisen lautakunta

Valmistelijat / lisätiedot:

Talmat Maarit

Turunen Jaana

Richter-Lahtela Cilla

Lehtomäki Kristina

Mattila Virpi

Nurmi Juha

Erma Tapio

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta tekee vuoden 2025 talousarviota ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti. Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Käsittely

Puheenjohtaja Räf teki Wallsin, Klingin, Hagerlundin, Juutin, Vanhasen, Saikkosen ja Kosken kannattamana seuraavan vastaehdotuksen:

”Espoo on oppimisen ja sivistyksen kaupunki, mikä pitää näkyä peruskoulujen tuntikehyksessä ja lukioiden kurssitarjonnassa. Lautakunta toteaa, että kasvun ja oppimisen toimialan vuoden 2025 kehys kasvaa 3,6 %:lla vuoden 2024 budjettiin verrattuna, yhteensä 30,3 miljoonalla eurolla. Palkkatuen päättyminen ja hanketulojen väheneminen vaikuttavat erityisen voimakkaasti varhaiskasvatukseen työvoimaresurssiin. Näin ollen lasten parissa työskentelevien henkilöiden osuus tulee vähenemään rajusti. Toisen asteen koulutuspaikkoja tulee olla jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle. Ammatillisen koulutuksen vetovoiman vahvistamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toimialan kehityksen kokonaislisätarve on noin 10 miljoonaa euroa, jotta nykytaso voidaan säilyttää. Tämä jakautuu seuraavasti: varhaiskasvatus 2 miljoonaa euroa, perusopetus 8 miljoonaa euroa, lukiokoulutus ja nuorisopalvelut 540 000 euroa.”

Walls teki puheenjohtaja Räf, Klingin, Hagerlundin, Juutin, Vanhasen, Saikkosen ja Kosken kannattamana seuraavan lisäsehdotuksen:

”Lautakunta pitää lisäksi erittäin tärkeänä, että kasvun ja oppimisen toimialalle turvataan myös riittävät lisäresurssit ensi vuonna toteutettavaan perusopetusta koskevaan oppimisen tuen uudistukseen.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan tekemä ehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Wallsin tekemä lisäsehdotus hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Esittelijä jätti eriävän mielipiteensä lautakunnan esittämien menolisäysten osalta.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta teki vuoden 2025 talousarviota ja vuosien 2026–2027 taloussuunnitelmaa koskevan esityksen kaupunginjohtajan talousarvioehdotuksen valmistelua varten liitteiden mukaisesti seuraavin lisäyksin:

Kasvun ja oppimisen lautakunta totesi, että Espoo on oppimisen ja sivistyksen kaupunki, mikä pitää näkyä peruskoulujen tuntikehyksessä ja lukioiden kurssitarjonnassa. Lautakunta toteaa, että kasvun ja oppimisen toimialan vuoden 2025 kehys kasvaa 3,6 %:lla vuoden 2024 budjettiin verrattuna, yhteensä 30,3 miljoonalla eurolla. Palkkatuen päätyminen ja hanketulojen väheneminen vaikuttavat erityisen voimakkaasti varhaiskasvatuksen työvoimaresurssiin. Näin ollen lasten parissa työskentelevien henkilöiden osuus tulee vähenemään rajusti. Toisen asteen koulutuspaikkoja tulee olla jokaiselle peruskoulun päättävälle nuorelle. Ammatillisen koulutuksen vetovoiman vahvistamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota. Toimialan kehityksen kokonaislisätarve on noin 10 miljoonaa euroa, jotta nykytasoa voidaan säilyttää. Tämä jakautuu seuraavasti: varhaiskasvatus 2 miljoonaa euroa, perusopetus 8 miljoonaa euroa, lukiokoulutus ja nuorisopalvelut 540 000 euroa.

Lisäksi lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että kasvun ja oppimisen toimialalle turvataan myös riittävät lisäresurssit ensi vuonna toteutettavaan perusopetusta koskevaan oppimisen tuen uudistukseen.

Toimialalle varataan mahdollisuus tehdä teknisiä tarkennuksia.

Selostus

Vuosien 2025–2027 talouden suunnittelua tehdään tilanteessa, jossa hyvinvointialueuudistus on muuttanut olennaisesti rahoituspohjaamme. Viime vuonna verotulokehitystä nostivat vielä ns. aikaisempien vuosien verohännät. Vuodelle 2024 tällaisia ei ole enää tulossa, jonka johdosta verotulot laskevat olennaisesti viime vuoden tasosta. Tämän lisäksi talouden alavireinen suhdanne hidastaa verotulojen kehitystä, jonka takia olemme tänä vuonna jopa jäämässä verotulotavoitteestamme.

Toimintaympäristössä on edelleen suuria epävarmuuksia ja talouden kasvun odotetaan käynnistyvän vähitellen. Vaikutukset näkyvät viiveellä kuntasektorin taloudessa. Verotulojen kertyessä arvioitua pienempänä ja samaan aikaan menojen kasvaessa ennakoitua nopeampana, on johtanut julkisen sektorin alijäämäisyyteen. Tämä tulojen ja menojen epätasapaino haastaa myös Espoon koko taloussuunnitelmakauden.

Kaupungin tulopohjan merkittävä pienentyminen asettaa suuria haasteita sille, millainen kaupungin menojen kasvu voi tulevilla taloussuunnitelmakaudella olla. Kokonaisuuteen liittyy myös Espoon mittava investointiohjelma ja velkamäärän kääntäminen laskuun. Vuodelle 2025 on kehyksessä varauduttu kaupunkitasolla (ilman TE-uudistuksen vaikutusta) 3 % menojen kasvuun. Menojen kasvua tulee hillitä, jotta kestävä talouden tasapaino voidaan saavuttaa.

Kasvun ja oppimisen toimialan talousarvioehdotuksen lähtökohdat vuodelle 2025

Kasvun ja oppimisen toimialan toimintatulot laskevat n. 3,6 milj. eurolla eli n. 7,4 prosentilla vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna. Tulojen laskuun vaikuttaa lähinnä hankerahoituksen vähentyminen sekä varhaiskasvatuksen asiakasmaksumuutokset.

Toimintamenot kasvavat n. 30,3 milj. eurolla eli n. 3,6 prosentilla vuoden 2024 muutettuun talousarvioon verrattuna. Menojen kasvu aiheutuu pääosin henkilöstökuluista ja kiinteistömenoista. Henkilöstökulujen kasvuun vaikuttaa mm. sopimuskorotukset sekä volyymimuutokset varsinkin varhaiskasvatuksessa ja lukio-opetuksessa.

Tulosityksiköt ovat noudattaneet tiukkaa menokuria annetun kehychsen sisällä optimoiden toiminnan laajuutta, painopisteitä ja sisältöä. Toimintaa tehostetaan järjestämällä palvelut vähemmin resurssein laajemmalle ja heterogeenisemmalle asiakasjoukolle.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

10/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 171

25.09.2024

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Suomenkielisen varhaiskasvatuksen tulosyksikön talousarvioesitys 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027
- 2 Suomenkielisen perusopetuksen tulosyksikön talousarvioesitys 2025 ja taloussuunnitelma 2026-2027
- 3 Suomenkielisen toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalvelujen tulosyksikön talousarvioesitys 2025 ja taloussuunnitelma 2025-2027

Oheismateriaali

- Kasvun ja oppimisen toimialan lautakunta-/tulosyksikkökohtainen kehysjako

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

11/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 172

25.09.2024

Asianumero 2065/12.00.00/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 172

§ 172

Lausunto valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen

Valmistelijat / lisätiedot:

Helin Erkko

Lippo Asko

Turpeinen Jaakko

Lehtinen Maija

Ahlgren Mari

Westerlund Mia

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Kaisa Alaviirin sekä 26 muun valtuutetun 20.5.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen vahtimestaripalveluiden siirtämisestä takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Käsittely

Kling teki Wallsin, Vanhasen ja Kosken kannattamana seuraavan palautusehdotuksen:

”Lautakunta palauttaa vastauksen uudelleen valmisteltavaksi. Lautakunta toivoo, että uudessa vastauksessa otetaan selkeämmin kantaa aloitteessa esille nostettuihin vahtimestaripalveluita koskeviin koulun toiminnan kannalta tärkeisiin asioihin. Lisäksi lautakunta toivoo tietoa siitä, kuinka paljon vahtimestaripalveluiden kustannuksissa voidaan säästää, jos rehtoreista tulee vahtimestareiden esihenkilöitä. Lautakunta toivoo myös, että myös Espoon vammaisneuvostolta pyydetään lausunto koskien eri tavoin toimintarajoitteisten (mm. liikunta- ja aistivammaisten) näkemykset vahtimestaripalveluiden nykytilanteesta sekä samoin vammaisvaikutusten arviointi tulisivat myös huomioiduksi lausunnossa.”

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja Räf tiedusteli, voidaanko Klingin palautusehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi sen tulleen yksimielisesti hyväksytyksi.

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Päätti palauttaa asian uudelleen valmisteluun.

Selostus

Kaisa Alaviiri sekä 26 muuta valtuutettua ovat 20.5.2024 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että vahtimestaripalvelut siirretään takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen.

Aloite ottaa kantaa sujuvan kouluarjen kannalta tärkeään tehtävään. Vahtimestarin rooli koulun perustehtävää tukevana toimintana on merkittävä riippumatta siitä, miten toiminta on kaupunkitasolla organisoitu.

Lausunto on valmisteltu Tilapalvelut-liikelaitoksen sekä Kasvun ja oppimisen toimialan yhteistyönä. Kasvun ja oppimisen toimialalla valmisteluun on osallistuneet Suomenkielisen perusopetuksen, ruotsinkielisten sivistyspalvelujen ja toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalveluiden tulosyksiköiden sekä toimialan esikunnan edustajat. Lausunto käsitellään Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 25.9.2024 ja Svenska Rum -lautakunnassa 26.9.2024.

Aloitteessa todetaan, että vahtimestaripalveluiden siirtämiseen takaisin Kasvun ja oppimisen toimialalle sekä rehtoreiden alaisuuteen on useampia syitä, jotka korostavat vahtimestarien merkittävää roolia kouluyhteisössä ja heidän vaikutustaan koulun arkipäivän sujuvuuteen. Lisäksi aloitteessa todetaan, että vahtimestarien siirtäminen takaisin toimialalle ja rehtoreiden alaisiksi vahvistaisi heidän sidostaan kouluyhteisöön, parantaisi yhteistyötä ja edistäisi koulun toiminnan sujuvuutta.

Siirto tukisi vahtimestarien kykyä toteuttaa tehtäviään tehokkaammin ja vastata kouluyhteisön tarpeisiin kokonaisvaltaisesti.

Nykytilanne

Koulujen vahtimestarit keskitettiin 1.8.2012 silloiseen liikelaitokseen. Perusteena keskittämislle oli mm. esihenkilötyön selkeyttäminen, vahtimestareiden tasalaatuinen osaaminen ja tehtäväkuvien yhtenäistäminen eri kohteissa.

Koulujen vahtimestari-, aula- ja turvallisuuspalveluiden järjestäminen on sovittu palvelusopimuksella järjestettävän keskitetysti Tilapalvelut -liikelaitoksessa (tuottaja). Palvelua tuotetaan kasvun ja oppimisen toimialan (tilaaja) määrittelemissä kohteissa kahtena, kolmena tai viitenä päivänä viikossa. Koulukohtaiset päivätarpeet tarkastetaan aina keväisin seuraavalle lukuvuodelle.

Sopimuksessa sovitun vahtimestaritarpeen lisäksi tilaaja voi tilata erikseen laskutettavia aula- ja turvallisuuspalveluita sekä käyttäjäpalveluita. Vahtimestaripalvelut sekä erikseen laskutettavat palvelut tuotetaan tuottajan omana työnä tai järjestetään alihankintana. Tuottaja vastaa alihankkijoistaan kuin omasta toiminnastaan.

Hinnastot ovat vuosittain kiinteät ja perustuvat ennakoituihin tilausmääriin ja Espoon kaupungin voimassa oleviin ohjeisiin sisäisten palveluiden hinnoittelusta. Hinnat tarkistetaan vuosittain. Kustannukset jaetaan tulosyksiköille kuukausittain tilaajan kustannuspaikkojen mukaan. Hinnat sisältävät tuottajan työvoimakustannukset, tuotekehitys- ja muut toiminnan ohjausjärjestelmät, tuottajan talous- ja henkilöstöhallinnon toiminnot ja muut palvelujen ostot sekä muut palvelusopimuksessa kirjatut toimenpiteet.

Vahtimestareiden käyttämät tilat kuuluvat tilaajan hallinnoimiin toimitiloihin, joista tilaaja on tehnyt sopimuksen Tilapalvelut -liikelaitoksen kanssa. Tilaaja tarjoaa nämä tilat tuottajalle käyttöön toiminnan järjestämiseksi. Myös vahtimestarien sosiaalitulat tilaaja osoittaa tuottajalle toiminnan alkaessa.

Yhteistyöryhmä, johon kuuluvat kasvun ja oppimisen toimialan (tilaaja) tulosyksiköiden johtajat sekä tuottajan palvelutuotantopäällikkö ja aluepäällikkö ja heidän määräämänsä muut henkilöt, kokoontuu palvelusopimuksen mukaan kaksi kertaa vuodessa, koollekutsujana on tuottaja. Yhteistyöryhmässä käsitellään mm. toimintaan liittyviä asioita, toiminnan kehittämistä, asiakastyytyvää ja vasteaikojen ja palvelutason toteutumista.

Vahtimestarien siirrolla Tilapalvelut-liikelaitoksesta kasvun ja oppimisen toimialalle ei saavuteta merkittäviä hyötyjä suhteessa siirron aiheuttamaan esimiestyön määrän kasvuun. Vahtimestarien roolin vahvistamisessa nykyisen mallin puitteissa olisi kuitenkin parannettavaa niin tuottajan kuin tilaajan osalta.

Toiminnan kehittämiseen ja kehittämiskohtiin voidaan puuttua nykyisen tilaaja-tuottajamallin sekä voimassa olevan palvelusopimuksen puitteissa. Yhteistyöryhmän toiminnan tiivistämisellä, järjestelmällisellä palautteen keräämisellä sekä toiminnan kehittämiseen tähtävällä palautteen huomioimisella toimintaa saadaan vietyä haluttuun koulujen arjen sujuvuutta, turvallisuutta ja toimintaa tukevaan suuntaan.

Palvelukuvauksen sisältö, joka on palvelusopimuksen liitteenä (päivitetty 2023), voi olla epäselvä vielä uusille toimijoille niin palveluiden tuottajien kuin tilaajien puolella. Palvelun puutteista on reklamoitava palvelusopimuksen mukaisesti, jolloin asiaan voidaan myös puuttua oikea-aikaisesti. Sopimuksen mukainen ilmoitusvelvollisuus palveluun liittyvissä asioissa on huomioitava niin tilaajan kuin tuottajan puolelta.

Tuottaja vastaa palvelusopimuksen mukaisesti käyttämistään työkaluista, koneista ja välineistä. Varmistamalla, että vahtimestareilla on käytössään tarvittavat työkalut ja resurssit, he voivat suorittaa työnsä paremmin. Tarjoamalla mahdollisuuksia lisäkoulutukseen ja ammattitaidon kehittämiseen, tuottaja voi auttaa vahtimestareita pysymään ajan tasalla ja parantamaan osaamistaan. Koulutuksen tarve ja taso nousee erittäin tärkeänä esille toimitilaturvallisuuden tasalaatuisessa osaamisessa ja yhteistyössä Tilapalvelujen kulunhallinnan ja avainhallinnan asiantuntijoiden kanssa. Lisäksi varmistamalla, että vahtimestareiden työkuorma on kohtuullinen ja että heillä on riittävästi aikaa tehtäviensä suorittamiseen, voidaan ehkäistä uupumusta ja parantaa työhyvinvointia. Vahtimestarin poissaolojen sijaistaminen kuuluu myös tuottajalle, joka käyttää tehtävässä kiertävää vahtimestaria tai ostopalvelua.

Lapsiin ja nuoriin kohdistuvien vaikutusten arviointi

Vahtimestarin rooli koulu yhteisössä toimivana aikuisena vuorovaikutuksessa oppilaiden, opiskelijoiden, henkilökunnan sekä vierailijoiden parissa on tärkeä. Vahtimestarit ovat tärkeä osa koulun turvallisuutta ja heidän läsnäolonsa ja toimintansa auttavat oppilaita tuntemaan olonsa turvalliseksi ja tuetuksi koulupäivän aikana.

Vahtimestarin roolia kiinteänä osana koulu yhteisöä voidaan tukea eri tavoin, niin tuottajan kuin tilaajan toimesta. Tilaajalla on vastuu ottaa vahtimestarit osaksi koulu yhteisöä. Positiivisen työympäristön syntyä voidaan edistää kannustamalla koko koulu yhteisöä yhteistyöhön. Yhteisöllisyyttä voidaan edistää myös järjestämällä yhteisiä kahvitaukoja, tiimipalavereita tai yhteisiä virkistystapahtumia.

Aikataulusyitten takia nuorisovaltuuston kantaa lausuntoon ei saatu ennen lautakuntien kokouksia. Lautakunnan antama lausunto toimitetaan nuorisovaltuustoon tiedoksi. Nuorisovaltuuston näkemykset käsitellään tilaajan ja tuottajan edustajien toimesta yhteistyöryhmän kokouksissa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite vahtimestaripalveluiden siirtäminen takaisin sivistystoimeen ja rehtoreiden alaisuuteen

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

15/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 173

25.09.2024

Asianumero 2068/12.00.01/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 173

§ 173

Lausunto valtuustoaloitteeseen Turvallinen koulupolku on jokaisen nuoren oikeus - Espoon panostettava sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja hyvinvointiin kouluissa

Valmistelijat / lisätiedot:
Veikkolainen Veera
Tuulosniemi Susan
Kaarnalehto Annika
Stark Elisa
Lybeck Noora
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Peppi Seppälän ja 24 muun kaupunginvaltuutetun 20.5.2024 jättämään valtuustoaloitteeseen Turvallinen koulupolku on jokaisen nuoren oikeus - Espoon panostettava sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja hyvinvointiin kouluissa.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Peppi Seppälä ja 24 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 20.5.2024 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoon kaupunki huolehtii sateenkaarinuorten kokemasta turvallisuudesta ja etenkin kouluissa/ensimmäisellä ja toisella asteella työskentelevien virkahenkilöiden kouluttamisesta kohtaamaan sateenkaarinuoria.

Valmistelu

Lausunto on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialan esikunnan hallinto ja kehittäminen -yksikön sekä suomenkielisen perusopetuksen, ruotsinkielisten sivistyspalveluiden ja toisen asteen koulutuksen tulosyksiköiden toimesta. Lausunto käsitellään kasvun ja oppimisen lautakunnassa 25.9.2024 ja Nämnden Svenska rum -lautakunnassa 26.9.2024.

Espoon nuorisovaltuusto antoi lausunnon valtuustoaloitteeseen elokuussa 2024. Nuorisovaltuusto tukee aloitetta "Turvallinen koulupolku on jokaisen nuoren oikeus – Espoon panostettava sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja hyvinvointiin kouluissa." Tämä aloite on erittäin tärkeä ja ajankohtainen, sillä se kohdistuu yhteen yhteiskuntamme haavoittuvimmista ryhmistä – sateenkaarinuoriin.

Nuorisovaltuusto toteaa lausunnossaan, että panostamalla sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja heidän hyvinvointiinsa kouluissa, Espoo lähettää vahvan viestin siitä, että kaupunki on sitoutunut tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseen. Käytännössä tämä tarkoittaa muun muassa opettajien ja muun henkilökunnan koulutusta, jotta he osaavat kohdata ja tukea sateenkaarinuoria parhaalla mahdollisella tavalla. Lisäksi on tärkeää luoda kouluissa turvallisia ja inklusiivisia tiloja, joissa jokainen nuori voi olla oma itsensä ilman pelkoa syrjinnästä tai kiusaamisesta. (Nuorisovaltuuston lausunto on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.)

Valtuustoaloitteessa todetaan, että Suomessa uusien kouluterveyskysely näyttää toteen, että sukupuoli- ja seksuaalivähemmistöihin kuuluvien nuorten hyvinvointi, terveys ja osallisuus ovat heikkoja kaikilla tutkittavilla osa-alueilla cis- ja heteronuoriin verrattuna.

Allekirjoittaneet esittävät, että Espoon kaupunki huolehtii sateenkaarinuorten kokemasta turvallisuudesta ja etenkin kouluissa/ensimmäisellä- ja toisella asteella työskentelevien virkahenkilöiden kouluttamisesta kohtaamaan sateenkaarinuoria.

Lautakunnan lausunto

Espoon Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman 2023–2025 osana on palveluiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteet. Tässä suunnitelmassa teemana 3. on tunnistaa seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen palveluntarpeet ja parantaa kohtaamista. Suunnitelmassa myös Kasvun ja oppimisen toimialan tulosyksiköillä on toimenpiteitä, joihin olemme sitoutuneet. Toimenpiteissä on kuvattu mm. koulutusmahdollisuuksia sekä oppilaitosten sukupuolineutraaleja WC-tiloja. Myös Ohjaamotalon Sateenkaareva nuorisotyö on tärkeä palvelu, jota toteutetaan yhteistyössä Helsinki Pride'n kanssa. (Espoon tasa-arvo- ja

yhdenvertaisuussuunnitelma on luettavissa Espoon kaupungin verkkosivuilla.)

Päivitetyn Yhdessä vahvaksi yhteisöksi -suunnitelman mukaan oppilaitoksissa kehitetään matalan kynnyksen kanavia häirinnästä, syrjinnästä ja väkivallasta ilmoittamiseen. Oppilaitoksissa on oltava selkeä toimintatapa kiusaamiseen ja häirintään puuttumiselle, ja puuttumisen malli tulee olla myös oppilailla ja huoltajilla tiedossa.

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistäminen perusopetuksessa perustuu opetussuunnitelmiin

Espoon perusopetuksen opetussuunnitelmat määrittelevät koulujen toimintakulttuurista seuraavaa: Koulu on oppiva yhteisö, joka on olemassa oppilaita varten. Espoossa koulujen toimintakulttuuriin kuuluu, että jokainen oppilas tulee nähdä ja kuulla ja että hänet kohdataan arvostavasti. Oppilaita tuetaan rakentamaan myönteinen kuva itsestään oppijana ja yksilönä. Hyväntahtoista ja ystävällistä käytöstä arvostetaan, epäasialliseen käytökseen puututaan. Tavoitteena on luoda rauhallinen ja kiireetön ilmapiiri. Koulun aikuisten toisiaan arvostava myönteinen yhteistyö on esimerkki oppilaille.

Yhdenvertaisuus ja tasa-arvovaatimukset nousevat perusopetuksen opetussuunnitelman perusteista. Peruskouluaikana oppilaiden käsitys omasta sukupuoli-identiteetistä ja seksuaalisuudesta kehittyy. Oppiva yhteisö edistää arvoillaan ja käytänteillään sukupuolten tasa-arvoa ja tukee oppilaita oman identiteetin rakentumisessa. Opetus on lähestymistavaltaan sukupuolitietoista. Yhteisö rohkaisee oppilaita tunnistamaan omat mahdollisuutensa sekä suhtautumaan eri oppiaineisiin, tekemään valintoja ja sitoutumaan opiskeluun ilman sukupuoleen sidottuja roolimalleja. Oppimisympäristöjä, työtapoja ja opetusmateriaaleja valitsemalla ja kehittämällä luodaan näkyvyyttä inhimillisen moninaisuuden arvostamiselle.

Lisäksi opetussuunnitelmissa veloitetaan, että oppilaan on käyttäydyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, kouluyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Opetussuunnitelmissa todetaan myös, että kiusaamisen, häirinnän, syrjinnän ja väkivallan ehkäiseminen ja niihin järjestelmällinen puuttuminen tukevat yksittäisen oppilaan ja koko yhteisön hyvinvointia ja kiinnittymistä koulutyöhön.

Espoon kaupungin opetussuunnitelmat tarkentavat vielä, että yhteistyö mm. kaupungin kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalveluiden, seurakuntien, ja järjestöjen kanssa monipuolistaa koulujen toimintaa ja avartaa oppimisympäristöjä.

Espoon peruskouluissa laaditaan tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelma. Koulut laativat oman tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman, joka tehdään jokaisessa koulussa oman koulun ja oppilaiden tarpeiden pohjalta. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa koulun toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään systemaattisesti. Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja oppilaiden sekä huoltajien kanssa. Suunnitelma perustuu kyselyyn tai muuhun koulussa tehtyyn kartoitukseen. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Kullekin lukuvuodelle asetettavat osatavoitteet määritellään osana lukuvuosisuunnitelmaa. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Koulut voivat myös perustaa ryhmän tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä varten.

Suunnitelman toteutumista seurataan säännöllisesti, ja toimenpiteiden vaikuttavuutta arvioidaan osana lukuvuoden arviointia. Arvioinnin perusteella määritellään toimenpiteet seuraavalle lukuvuodelle. Kolmen vuoden suunnitelman toteutumista arvioidaan kokonaisuutena. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on koulun opetussuunnitelman liite.

Henkilökunnan perehdytys ja koulutus

Jokaisen koulun rehtori vastaa siitä, että koulun henkilökunta, oppilaat ja huoltajat sekä koulun yhteistyökumppanit saavat riittävästi tietoa koulun tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyöstä, suunnitelmista ja hyvistä käytänteistä. Rehtori vastaa koulun opettajien osaamisen kehittämisen johtamisesta. Kouluilla on ollut mahdollisuus tilata seksuaalikasvatukseen liittyviä koulutuksia henkilöstölle ja oppilaille mm. Loisto Settlementti ry:ltä ja Helsinki Pridelta, ja osa kouluista on hyödyntänyt mahdollisuuden.

Lisäksi opettajille on tarjolla yhdenvertaisuuteen liittyvää koulutusta mm. AVI:n, OPH:n ja EduHousen tapahtumatarjonnassa. Lisäksi lukuvuoden 2023–2024 aikana oli tarjolla Diak:n Moninaisuusosaamisen vahvistaminen kasvatus-, opetus- ja ohjaustyössä (10 op) on verkkokoulutus, joka oli suunnattu opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle, ja seuraavalle lukuvuodelle on tarjolla HY+:n ja Espoon KOTO:n järjestämä valmennus: moninaisuudesta työyhteisön menestystekijä.

Lukio-opetus pohjautuu tasa-arvon ja ihmisoikeuksien edistämiseen

Myös lukio-opetuksen perustana on elämän ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen sekä ihmisarvon loukkaamattomuus. Opetus pohjautuu keskeisiin ihmisoikeussopimuksiin. Opiskelija muodostaa lukioaikanaan jäsentyneen käsityksen perus- ja ihmisoikeuksien taustalla olevista arvoista, keskeisistä perus- ja ihmisoikeusnormeista sekä näitä oikeuksia edistävästä toimintatavoista. Lukio-opetus kehittää arvo-osaamista kannustamalla omien arvojen syvälliseen pohdintaan sekä käsittelemällä julkilausuttujen arvojen ja todellisuuden välisiä jännitteitä. Tavoitteena on

edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä demokratiaa ja hyvinvointia.

Espoossa jokainen opiskelija kohdataan arvostavasti. Kohdatuksi tuleminen rakentaa myönteistä kokemusta kuulumisesta lukion yhteisöön. Arvostava kohtaaminen on keskeinen Espoon opetusta ohjaava periaate. Jokaisessa lukiossa keskustellaan säännöllisesti siitä, miten kukin yhteisön jäsen toteuttaa tätä periaatetta omassa toiminnassaan. Toimimalla oikeudenmukaisesti, kuunnellen ja kuullen lukion aikuiset antavat opiskelijoille arvokkaan esimerkin sosiaalisesti kestävästä yhteisön toimintamalleista.

Lukiot tarkentavat opetussuunnitelmissaan, miten arvoperustaan perehdytään ja miten varmistetaan, että yhteiset arvot näkyvät lukion toiminnassa.

Sukupuolten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986, muutettu lailla 1329/2014) 5 a §:n mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että vuosittain laaditaan oppilaitoskohtaisesti tasa-arvosuunnitelma yhteistyössä henkilöstön ja opiskelijoiden kanssa. Yhdenvertaisuuslain (1325/2014) 6 §:n 2 momentin mukaan koulutuksen järjestäjän on huolehdittava siitä, että oppilaitoksella on suunnitelma tarvittavista toimenpiteistä yhdenvertaisuuden edistämiseksi.

Toimenpiteet sekä henkilökunnan perehdytys ja koulutus

Sateenkaaritieto auttaa ymmärtämään ihmisten ja perheiden moninaisuutta ja edistää yhdenvertaisuutta. Siksi se on turvattu opetussuunnitelmissa osana yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämistä. Espoossa lukioden laatimat yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat kirjataan lukuvuodesta 2024–25 lähtien lukuvuosisuunnitelman liitteeksi. Suunnitelma toimii välineenä, joka edistää tasa-arvon toteutumista ja estää syrjintää kaikessa lukion toiminnassa. Sen avulla varmistetaan, että tasa-arvoa ja yhdenvertaista kohtelua edistetään lukiossa systemaattisesti.

Suunnitelma laaditaan yhteistyössä henkilökunnan ja opiskelijoiden sekä huoltajien kanssa. Se laaditaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan ja kullekin lukuvuodelle tai lukukaudelle asetetaan osatavoitteet. Edistymistä seurataan säännöllisesti ja suunnitelmaa päivitetään tarpeen mukaan. Lukioille oli tarjolla Helsinki Pride -yhteisön yhdenvertaisuuskoulutus syksyllä 2023. Lisäksi lukioden rehtoreille järjestettiin keväällä koulutus sateenkaarinuorten huomioimisesta lukiossa, kouluttajana 2024 Helsinki Pride -yhteisön kokemusasiantuntija Kasper Kivistö. Rehtoreille on myös jaettu sateenkaaritarrat laitettavaksi kannettaviin tietokoneisiin osoituksena turvallisesta aikuisesta. Joihinkin lukioihin tarrat on tilattu koko henkilökunnalle. Sateenkaariteema on näkynyt myös lukioden toiminnassa, kuten yhdenvertaisuusviikkojen yhteydessä.

Opettajille on välitetty kutsuja erilaisiin koulutuksiin, kuten syksyllä 2024 Seta ry:n järjestämään webinaariin, jossa käsitellään sateenkaarinuoriin kohdistuvien viiatekojen ennaltaehkäisyä ja niihin puuttumista koulumaailmassa ja täydennyskoulutus tasa-arvoisen ja yhdenvertaisen oppimisympäristön kehittämiseksi. Selvitämme paraikaa häirintäyhteys henkilöiden koulutusta lukioihin.

Keväällä 2024 tehdyn kartoituksen mukaan jokaisessa Espoon suomenkielisessä lukiossa on sukupuolineutraaleja WC-tiloja. Myös useimpien liikuntatilojen yhteydessä on sukupuolineutraaleja pukeutumistiloja tai sellaisen järjestäminen on mahdollista. Suurimmalla osalla lukioista on käytössä turvallisemman tilan periaatteet ja lopuillakin se on työn alla.

Viestinnässä ja markkinoinnissa on kiinnitetty erityistä huomiota kuvastoon, jossa näkyy ihmisten moninaisuus.

Oppilaitosyhteisöt aktiivisesti tasa-arvoa edistämässä

Kouluissa ja oppilaitoksissa järjestetään henkilökunnan sekä oppilaiden toimesta erilaisia tasa-arvoon, yhdenvertaisuuteen sekä sateenkaarteemaan liittyviä tilaisuuksia, tapahtumia ja muun muassa teemaviikkoja.

Myös Espoon kouluissa ja oppilaitoksissa toimivat yhteisöohjaajat ovat edistäneet sateenkaarinuorten kohtaamista, hyvinvointia sekä yhteisöllisyyttä järjestämällä sateenkaarteemaista toimintaa aihepiiriin liittyen oppilaitoksissa.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite Turvallinen koulupolku on jokaisen nuoren oikeus - Espoon panostettava sateenkaarinuorten kohtaamiseen ja hyvinvointiin kouluissa
- Espoon nuorisovaltuuston lausunto valtuustoaloitteeseen turvallisesta koulupolusta

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

21/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 174

25.09.2024

Asianumero 1568/12.01.00/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 174

§ 174

Lausunto valtuustoaloitteeseen toisen asteen maksuttomuuden säilyttämisestä Espoossa

Valmistelijat / lisätiedot:
Erma Tapio
Westerlund Mia
Turpeinen Jaakko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Saara Hyrkön ja 20 muun kaupunginvaltuutetun 22.4.2024 jättämään valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että toisen asteen maksuttomuus säilytetään Espoossa nykyisellään, vaikka maan hallitus rajaisi lukiokoulutuksen ja ammatillisten opintojen maksuttomuuden korkeintaan 18-vuotiaisiin.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Lautakunta toteaa, että valtuustoaloite ei ole ajankohtainen, koska hallitus on luopunut toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden rajaamisesta.

Saara Hyrkkö ja 20 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 22.4.2024 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että toisen asteen maksuttomuus säilytetään Espoossa nykyisellään, vaikka maan hallitus rajaisi lukiokoulutuksen ja ammatillisten opintojen maksuttomuuden korkeintaan 18-vuotiaisiin.

Aloite ottaa kantaa kuntalaisten yhdenvertaisten mahdollisuuksien ja lukiokoulutuksen arjen toimivuuden kannalta tärkeään asiaan. Aloite ei

enää tässä vaiheessa ole enää ajankohtainen, koska hallitus luopui toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden rajaamisesta budjettiriihessään 3.9.2024. Toisen asteen maksuttomuus toteutuu siis jatkossa samalla tavalla kuin aikaisemminkin.

Lausunto on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialalla, jossa valmisteluun on osallistuneet ruotsinkielisten sivistyspalvelujen ja toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalveluiden tulosyksiköiden edustajat. Lausunto käsitellään Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 25.9.2024 ja Svenska Rum -lautakunnassa 26.9.2024.

Osana julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2025–28 valtioneuvosto päätti oppivelvollisuuden maksuttomuuden rajaamisesta 18 ikävuoteen. Hallitus luopui toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden rajaamisesta budjettiriihessään 3.9.2024, joten tilanne jatkuu tältä osin ennallaan.

Lukiokoulutus ja oppimateriaalit ovat tällä hetkellä maksuttomia opintonsa syksyllä 2021 aloittaneille opiskelijoille, jotka ovat oppivelvollisuuden piirissä. Oppivelvollisuus päättyy, kun opiskelija täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon tai vastaavan ulkomaisen koulutuksen. Oppivelvollisilla on oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta, ellei hän tätä ennen saa toisen asteen tutkintoa suoritettua. Hallituksen esityksessä oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin rajattaisiin sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 18 vuotta.

Espoon kaupunki hankkii kaikille lukiolaisille kannettavan tietokoneen opintoja varten. Tietokoneet ovat keskitetyssä hallinnassa, mikä mahdollistaa pääsyn opetusverkkoon, keskitetyt ohjelmistopäivitykset ja laitteiden tietoturvan tehokkaan hallinnoimisen. Esimerkiksi ylioppilaskokeissa yhtenäinen laitekanta helpottaa kokeiden teknistä järjestämistä.

Espoon lukioissa käytetään pääsääntöisesti digitaalisia oppimateriaaleja, joiden lisenssit hankitaan keskitetysti lukioilla.

Ylioppilaskokeiden viisi ensimmäistä koetta on kokelaalle maksuttomia. Espoo laskuttaa kokelaita hyväksytyn kokeen korottamisesta ja ylimääräisten kokeiden suorittamisesta. Kaupunki tilittää maksut Ylioppilastutkintolautakunnalle.

Lukion opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle tulevat kustannukset syntyvät suurimmaksi osaksi jo ennen sen vuoden loppua, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Mikäli maksuttomuutta rajataan niin, että opiskelija joutuu maksamaan oppimateriaaleja itse, suurimmat vaikutukset kohdistuvat niihin opiskelijoihin, jotka aloittavat lukion syystä tai toisesta myöhemmin tai valmistuvat lukiosta neljässä vuodessa.

Kannettavat tietokoneet

Kaikille opiskelijoille tarjolla oleva tasa-arvoinen, toimintavarma ja turvallinen digitaalinen oppimisympäristö edellyttää laitteiden keskitettyä hallintaa sekä ohjelmistojen ja tietoturvan osalta vakioitua laitekantaa. Tämä on tärkeää esimerkiksi ylioppilaskokeissa ja kurssikokeissa, koska jos käytössä on paljon erilaisia tietokoneita, kokeen järjestelyihin liittyvät tekniset ongelmat lisääntyvät.

Espoo hankkii lukiolaisten tietokoneet kolmen vuoden leasing-sopimuksella. Tietokoneiden keräämisellä kolmannen opiskeluvuoden syyslukukauden loppuksi, kun opiskelijat ovat täyttäneet 18 vuotta, ei saavutettaisi kustannussäästöjä, koska tietokoneille ei ole kevään ajaksi vaihtoehtoja käyttöä. Jos tietokoneet kerätään opiskelijoilta jo vuoden vaihteessa, ne tulee varastoida asianmukaisesti, mikä voi aiheuttaa kustannuksia.

Opiskelijoiden käytöstä vapautuvat tietokoneet siirtyvät Espoossa uusien aloittavien opiskelijoiden käyttöön. Mikäli tietokoneet kerätään kaikilta opiskelijoilta kolmannen vuoden keväällä, palautetut koneet voidaan jakaa edelleen uusille opiskelijoille. Tämä vähentää hankittavien tietokoneiden määrää. Tässä tapauksessa lukion 4 vuodessa suorittavat opiskelijat joutuisivat kuitenkin hankkimaan oman tietokoneen neljännelle vuodelle.

Mikäli opiskelijat siirtyisivät laajasti käyttämään omia koneita, Espoon pitäisi luultavasti hankkia lisää varakoneita ylioppilaskokeita varten, jotta kokeiden tekniset järjestelyt turvataan. Opiskelijoiden itse hankkimilla laitteilla ei ole pääsyä opetusverkkoon ja niiden osalta voi ilmetä myös muita teknisiä ongelmia.

Opiskelijoita olisi myös mahdollista laskuttaa kaupungin omistaman tietokoneen käytöstä. Koneiden leasing-aika on kolme vuotta, joten kaupungille ei synny tätä vanhemmista koneista suurta kustannusta. Jos Espoo päättäisi laskuttaa koneiden käytöstä, opiskelijalla pitäisi olla mahdollisuus käyttää opinnoissa mahdollisesti olemassa olevaa omaa konetta, mikä aiheuttaa edellä mainittuja ongelmia. Hallinnollisen työn lisääntymisen ja laskutuskustannusten vuoksi koneiden käytöstä laskuttaminen ei ole järkevää.

Oppimateriaalilisenssit

Espoon lukioissa käytetään lähes poikkeuksetta sähköisiä oppimateriaaleja. Oppimateriaalilisenssien pituus vaihtelee 3kk:n ja 5 vuoden välillä. Tarjolla olevat lisenssit ja niiden hinta on kustantajakohtaisia.

Suurimmalla osalla kolmannen vuoden keväällä opintonsa päättävistä opiskelijoista viimeiset opintojaksot sijoittuvat 3. periodiin, joka alkaa jo

ennen vuoden vaihdetta. Näiden opiskelijoiden lisenssien kohdalla lisensseistä ei voida käytännössä säästää. Osa 3. vuoden opiskelijoista suorittaa opintoja vielä 4. ja 5. periodeissa. Näissä opinnoissa käytettävien oppimateriaalien hintoja on vaikea arvioida, koska lisenssien hinnat vaihtelevat oppiaineittain ja koska osa lisensseistä on joka tapauksessa kustannustehokkaampaa hankkia pidemmälle ajalle, esimerkiksi vuodeksi kerrallaan.

Mikäli Espoo ei osta opiskelijoille oppimateriaalilisenssejä, niiden hankkiminen jää opiskelijan vastuulle. Lukioissa oppimateriaalilauksia ja muuta hallinnollista työtä hoitaa lukiosihteeri. Lisenssitarpeiden selvittäminen kahdelle viimeiselle periodille aiheuttaa luultavasti enemmän hallinnollista työtä lukioille kuin lisenssien ostamatta jättämisellä säästetään, koska samalla opintojaksolla voi olla opiskelijoita, joilla on oikeus maksuttomaan materiaaliin ja niitä, joilla sitä ei ole.

Neljännän opiskeluvuoden lisenssien osalta maksuttomuuden rajaaminen on hallinnollisesti yksinkertaisempaa kuin kolmannen vuoden osalta.

Jos opiskelija on syystä tai toisesta aloittanut lukion myöhemmin kuin muut, opiskelija saattaa joutua maksamaan oppimateriaalisenssejä myös toisen vuoden opinnoista. Tämä lisää opiskelijan kustannuksia huomattavasti.

Ylioppilaskokeet

Suurin osa lukiolaisista hajuttaa ylioppilaskokeita 3. vuoden syksyllä ja keväälle. Yhden kokeen hinta on tällä hetkellä 38 €. Tutkintoon on sisällytettävä vähintään viisi koetta, joten ylioppilastutkinto maksaa tällä hetkellä vähintään 190 €. Mikäli maksuttomuutta rajataan, 3. vuoden kevään kokeet tulisivat jatkossa joko opiskelijan tai Espoon kaupungin maksettavaksi. Tällä hetkellä opiskelijoita laskutetaan niiden kokeiden maksujen osalta, jotka ylittävät viiden maksuttoman kokeen määrän.

On mahdollista, että jos keväällä suoritettavat kokeet muuttuvat maksullisiksi opiskelijalle, syksyllä suoritettavien kokeiden määrät kasvavat, mikä saattaa aiheuttaa lukioilla tarpeen ottaa käyttöön lisätiloja ja kokeiden valvojia. Lisääntyvä kokeiden määrä lisää myös opettajien työ määrää ja kokeiden tarkistamisen palkkakustannuksia. Tämä ei välttämättä vähennä kevään suoritusten määrää vastaavasti, jos uusintojen ja korotusten määrät lisääntyvät.

Mikäli opiskelijat suorittavat YO-kokeita aiempaa aikaisemmin, on mahdollista, että kokeiden arvosanat laskevat, kun kokeisiin valmistautumiseen ei ole niin paljon aikaa. YO-kokeisiin osallistuminen vie aikaa muulta opiskelulta ja kuormittaa opiskelijaa, mikä vaikuttaa negatiivisesti oppimiseen.

On huomattava, että mikäli Espoo maksaa jatkossa YO-kokeita omalla linjauksellaan, kompensoidakseen valtion tekemää leikkausta, maksuttomien kokeiden määrän seurantaan tarvitaan jokin toimiva tekninen ratkaisu. Ylioppilastutkintolautakunta seuraa maksuttomien kokeiden suorituksia, mutta Espoo omilla linjauksilla maksuttomien kokeiden osalta tämä seuranta täytyy toteuttaa itse. Nyt käytössä oleva oppilastietojärjestelmä ei sovellu tähän tarkoitukseen eikä seuranta ole käytännössä järkevää toteuttaa oppilastietojärjestelmän ulkopuolella, jos seuranta pitää tehdä suurelle opiskelijamäärälle.

Maksuttomuuden rajaamisen riskit/ongelmat

Maksuttomuuden rajaamisen vaikutukset suurimpaan osaan opiskelijoista ovat pieniä. Eniten koulutuksen kustannukset kasvavat opiskelijoilla, jotka aloittavat opintonsa syystä tai toisesta myöhemmin tai jotka käyttävät lukio-opintoihin pidempään kuin 3 vuotta. Näillä opiskelijoilla on keskimääräistä enemmän oppimisen haasteita tai muita opiskelijaa kuormittavia tekijöitä, ja he ovat usein jo valmiiksi muita vaikeammassa tilanteessa. Taloudellinen epävarmuus on merkittävä opiskelijoita kuormittava tekijä. Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan melkein neljännes tytöistä kokee koulu-uupumusta, ja 40 % riittämättömyyden tunteita.

Jos lukio-opinnot muuttuvat osittain maksullisiksi, on riski, että opintojen keskeyttäminen lisääntyy, kun opiskelija täyttää 18 vuotta ja oppivelvollisuus loppuu. Jos opiskelija keskeyttää opintonsa, siihen mennessä opintoihin tehtyjä panostuksia menee hukkaan ja opiskelijan hakeutuminen jatko-opintoihin vaikeutuu huomattavasti.

Opintosuunnitelmat on tehty oletuksella toisen asteen opintojen maksuttomuudesta, nyt muutos tulee mahdollisesti voimaan kesken opintojen ilman että opiskelija on voinut ottaa sitä huomioon suunnitelmaa tehdessään.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite maksuttoman toisen asteen säilyttämisestä Espoossa

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

26/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 175

25.09.2024

Asianumero 1569/02.02.03/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 175

§ 175

Lausunto valtuustoaloitteeseen toisen asteen maksuttomuuden säilyttämisen kustannuksien selvittämisestä Espoossa

Valmistelijat / lisätiedot:
Erma Tapio
Westerlund Mia
Turpeinen Jaakko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kasvun ja oppimisen lautakunta antaa selostusosan mukaisen lausunnon valtuutettu Maria Guzenina ja 22 muun kaupunginvaltuutetun 22.4.2024 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoossa selvitetään maksuttoman toisen asteen opetuksen leikkauksen vaikutus ja kustannukset jo ennen budjetista päättämistä ja mahdollinen määrärahan lisääminen sivistystoimen budjettiin.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Lautakunta toteaa, että valtuustoaloite ei ole ajankohtainen, koska hallitus on luopunut toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden rajaamisesta.

Maria Guzenina ja 22 muuta kaupunginvaltuutettua ovat 22.4.2024 jättäneet valtuustoaloitteen, jossa esitetään, että Espoossa selvitetään maksuttoman toisen asteen opetuksen leikkauksen vaikutus ja kustannukset jo ennen budjetista päättämistä ja mahdollinen määrärahan lisääminen sivistystoimen budjettiin.

Aloite ottaa kantaa kuntalaisten yhdenvertaisten mahdollisuuksien ja lukiokoulutuksen arjen toimivuuden kannalta tärkeään asiaan. Aloite ei enää tässä vaiheessa ole ajankotainen, koska hallitus luopui toisen asteen

koulutuksen maksuttomuuden rajaamisesta budjettiriihessään 3.9.2024. Toisen asteen maksuttomuus toteutuu siis jatkossa samalla tavalla kuin aikaisemminkin.

Lausunto on valmisteltu Kasvun ja oppimisen toimialalla, jossa valmisteluun on osallistuneet ruotsinkielisten sivistyspalvelujen ja toisen asteen koulutuksen ja nuorisopalveluiden tulosyksiköiden edustajat. Lausunto käsitellään Kasvun ja oppimisen lautakunnassa 25.9.2024 ja Svenska Rum -lautakunnassa 26.9.2024.

Osana julkisen talouden suunnitelmaa vuosille 2025–28 valtioneuvosto päätti oppivelvollisuuden maksuttomuuden rajaamisesta 18 ikävuoteen. Hallitus luopui toisen asteen koulutuksen maksuttomuuden rajaamisesta budjettiriihessään 3.9.2024, joten tilanne jatkuu tältä osin ennallaan.

Lukiokoulutus ja oppimateriaalit ovat tällä hetkellä maksuttomia opintonsa syksyllä 2021 aloittaneille opiskelijoille, jotka ovat oppivelvollisuuden piirissä. Oppivelvollisuus päättyy, kun opiskelija täyttää 18 vuotta tai kun hän tätä ennen suorittaa toisen asteen tutkinnon tai vastaavan ulkomaisen koulutuksen. Oppivelvollisilla on oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin sen vuoden loppuun, jolloin opiskelija täyttää 20 vuotta, ellei hän tätä ennen saa toisen asteen tutkintoa suoritettua. Hallituksen esityksessä oikeus maksuttomiin oppimateriaaleihin rajattaisiin sen vuoden loppuun, kun opiskelija täyttää 18 vuotta.

Espoon kaupunki hankkii kaikille lukiolaisille kannettavan tietokoneen opintoja varten. Tietokoneet ovat keskitetyssä hallinnassa, mikä mahdollistaa pääsyn opetusverkkoon, keskitetyt ohjelmistopäivitykset ja laitteiden tietoturvan tehokkaan hallinnoimisen. Esimerkiksi ylioppilaskokeissa yhtenäinen laitekanta helpottaa kokeiden teknistä järjestämistä.

Espoon lukioissa käytetään pääsääntöisesti digitaalisia oppimateriaaleja, joiden lisenssit hankitaan keskitetysti lukioilla.

Ylioppilaskokeiden viisi ensimmäistä koetta on kokelaalle maksuttomia. Espoo laskuttaa kokelaita hyväksytyn kokeen korottamisesta ja ylimääräisten kokeiden suorittamisesta. Kaupunki tilittää maksut Ylioppilastutkintolautakunnalle.

Lukion opiskelijasta koulutuksen järjestäjälle tulevat kustannukset syntyvät suurimmaksi osaksi jo ennen sen vuoden loppua, kun opiskelija täyttää 18 vuotta. Mikäli maksuttomuutta rajataan niin, että opiskelija joutuu maksamaan oppimateriaaleja itse, suurimmat vaikutukset kohdistuvat niihin opiskelijoihin, jotka aloittavat lukion syystä tai toisesta myöhemmin tai valmistuvat lukiosta neljässä vuodessa.

Kannettavat tietokoneet

Kaikille opiskelijoille tarjolla oleva tasa-arvoinen, toimintavarma ja turvallinen digitaalinen oppimisympäristö edellyttää laitteiden keskitettyä hallintaa sekä ohjelmistojen ja tietoturvan osalta vakioitua laitekantaa. Tämä on tärkeää esimerkiksi ylioppilaskokeissa ja kurssikokeissa, koska jos käytössä on paljon erilaisia tietokoneita, kokeen järjestelyihin liittyvät tekniset ongelmat lisääntyvät.

Espoo hankkii lukiolaisten tietokoneet kolmen vuoden leasing-sopimuksella. Tietokoneiden keräämisellä kolmannen opiskeluvuoden syyslukukauden loppuun, kun opiskelijat ovat täyttäneet 18 vuotta, ei saavutettaisi kustannussäästöjä, koska tietokoneille ei ole kevään ajaksi vaihtoehtoja käyttöä. Jos tietokoneet kerätään opiskelijoilta jo vuoden vaihteessa, ne tulee varastoida asianmukaisesti, mikä voi aiheuttaa kustannuksia.

Opiskelijoiden käytöstä vapautuvat tietokoneet siirtyvät Espoossa uusien aloittavien opiskelijoiden käyttöön. Mikäli tietokoneet kerätään kaikilta opiskelijoilta kolmannen vuoden keväällä, palautetut koneet voidaan jakaa edelleen uusille opiskelijoille. Tämä vähentää hankittavien tietokoneiden määrää. Tässä tapauksessa lukion 4 vuodessa suorittavat opiskelijat joutuisivat kuitenkin hankkimaan oman tietokoneen neljännelle vuodelle.

Mikäli opiskelijat siirtyisivät laajasti käyttämään omia koneita, Espoon pitäisi luultavasti hankkia lisää varakoneita ylioppilaskokeita varten, jotta kokeiden tekniset järjestelyt turvataan. Opiskelijoiden itse hankkimilla laitteilla ei ole pääsyä opetusverkkoon ja niiden osalta voi ilmetä myös muita teknisiä ongelmia.

Opiskelijoita olisi myös mahdollista laskuttaa kaupungin omistaman tietokoneen käytöstä. Koneiden leasing-aika on kolme vuotta, joten kaupungille ei synny tätä vanhemmista koneista suurta kustannusta. Jos Espoo päättäisi laskuttaa koneiden käytöstä, opiskelijalla pitäisi olla mahdollisuus käyttää opinnoissa mahdollisesti olemassa olevaa omaa konetta, mikä aiheuttaa edellä mainittuja ongelmia. Hallinnollisen työn lisääntymisen ja laskutuskustannusten vuoksi koneiden käytöstä laskuttaminen ei ole järkevää.

Oppimateriaalilisenssit

Espoon lukioissa käytetään lähes poikkeuksetta sähköisiä oppimateriaaleja. Oppimateriaalilisenssien pituus vaihtelee 3kk:n ja 5 vuoden välillä. Tarjolla olevat lisenssit ja niiden hinta on kustantajakohtaisia.

Suurimmalla osalla kolmannen vuoden keväällä opintonsa päättävistä opiskelijoista viimeiset opintojaksot sijoittuvat 3. periodiin, joka alkaa jo

ennen vuoden vaihdetta. Näiden opiskelijoiden lisenssien kohdalla lisensseistä ei voida käytännössä säästää. Osa 3. vuoden opiskelijoista suorittaa opintoja vielä 4. ja 5. periodeissa. Näissä opinnoissa käytettävien oppimateriaalien hintoja on vaikea arvioida, koska lisenssien hinnat vaihtelevat oppiaineittain ja koska osa lisensseistä on joka tapauksessa kustannustehokkaampaa hankkia pidemmälle ajalle, esimerkiksi vuodeksi kerrallaan.

Mikäli Espoo ei osta opiskelijoille oppimateriaalilisenssejä, niiden hankkiminen jää opiskelijan vastuulle. Lukioissa oppimateriaalilauksia ja muuta hallinnollista työtä hoitaa lukiosihteri. Lisenssitarpeiden selvittäminen kahdelle viimeiselle periodille aiheuttaa luultavasti enemmän hallinnollista työtä lukioille kuin lisenssien ostamatta jättämisellä säästetään, koska samalla opintojaksolla voi olla opiskelijoita, joilla on oikeus maksuttomaan materiaaliin ja niitä, joilla sitä ei ole.

Neljännän opiskeluvuoden lisenssien osalta maksuttomuuden rajaaminen on hallinnollisesti yksinkertaisempaa kuin kolmannen vuoden osalta.

Jos opiskelija on syystä tai toisesta aloittanut lukion myöhemmin kuin muut, opiskelija saattaa joutua maksamaan oppimateriaalisenssejä myös toisen vuoden opinnoista. Tämä lisää opiskelijan kustannuksia huomattavasti.

Ylioppilaskokeet

Suurin osa lukiolaisista hajuttaa ylioppilaskokeita 3. vuoden syksylle ja keväälle. Yhden kokeen hinta on tällä hetkellä 38 €. Tutkintoon on sisällytettävä vähintään viisi koetta, joten ylioppilastutkinto maksaa tällä hetkellä vähintään 190 €. Mikäli maksuttomuutta rajataan, 3. vuoden kevään kokeet tulisivat jatkossa joko opiskelijan tai Espoon kaupungin maksettavaksi. Tällä hetkellä opiskelijoita laskutetaan niiden kokeiden maksujen osalta, jotka ylittävät viiden maksuttoman kokeen määrän.

On mahdollista, että jos keväällä suoritettavat kokeet muuttuvat maksullisiksi opiskelijalle, syksyllä suoritettavien kokeiden määrät kasvavat, mikä saattaa aiheuttaa lukioilla tarpeen ottaa käyttöön lisätiloja ja kokeiden valvojia. Lisääntyvä kokeiden määrä lisää myös opettajien työmäärää ja kokeiden tarkistamisen palkkakustannuksia. Tämä ei välttämättä vähennä kevään suoritusten määrää vastaavasti, jos uusintojen ja korotusten määrät lisääntyvät.

Mikäli opiskelijat suorittavat YO-kokeita aiempaa aikaisemmin, on mahdollista, että kokeiden arvosanat laskevat, kun kokeisiin valmistautumiseen ei ole niin paljon aikaa. YO-kokeisiin osallistuminen vie aikaa muulta opiskelulta ja kuormittaa opiskelijaa, mikä vaikuttaa negatiivisesti oppimiseen.

On huomattava, että mikäli Espoo maksaa jatkossa YO-kokeita omalla linjauksellaan, kompensoidakseen valtion tekemää leikkausta, maksuttomien kokeiden määrän seurantaan tarvitaan jokin toimiva tekninen ratkaisu. Ylioppilastutkintolautakunta seuraa maksuttomien kokeiden suorituksia, mutta Espoo omilla linjauksilla maksuttomien kokeiden osalta tämä seuranta täytyy toteuttaa itse. Nyt käytössä oleva oppilastietojärjestelmä ei sovellu tähän tarkoitukseen eikä seurantaa ole käytännössä järkevää toteuttaa oppilastietojärjestelmän ulkopuolella, jos seurantaa pitää tehdä suurelle opiskelijamäärälle.

Maksuttomuuden rajaamisen riskit/ongelmat

Maksuttomuuden rajaamisen vaikutukset suurimpaan osaan opiskelijoista ovat pieniä. Eniten koulutuksen kustannukset kasvavat opiskelijoilla, jotka aloittavat opintonsa syystä tai toisesta myöhemmin tai jotka käyttävät lukio-opintoihin pidempään kuin 3 vuotta. Näillä opiskelijoilla on keskimääräistä enemmän oppimisen haasteita tai muita opiskelijaa kuormittavia tekijöitä, ja he ovat usein jo valmiiksi muita vaikeammassa tilanteessa. Taloudellinen epävarmuus on merkittävä opiskelijoita kuormittava tekijä. Kouluterveyskyselyn (2023) mukaan melkein neljännes tytöistä kokee koulu-uupumusta, ja 40 % riittämättömyyden tunteita.

Jos lukio-opinnot muuttuvat osittain maksullisiksi, on riski, että opintojen keskeyttäminen lisääntyy, kun opiskelija täyttää 18 vuotta ja oppivelvollisuus loppuu. Jos opiskelija keskeyttää opintonsa, siihen mennessä opintoihin tehtyjä panostuksia menee hukkaan ja opiskelijan hakeutuminen jatko-opintoihin vaikeutuu huomattavasti.

Opintosuunnitelmat on tehty oletuksella toisen asteen opintojen maksuttomuudesta, nyt muutos tulee mahdollisesti voimaan kesken opintojen ilman että opiskelija on voinut ottaa sitä huomioon suunnitelmaa tehdessään.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustoaloite maksuttomasta toisen asteen opetuksesta Espoossa

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

31/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 176

25.09.2024

Asianumero 3067/12.01.00/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 176

§ 176

Espoon kaupungin suomenkielisen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman muuttaminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Soinio Giedre
Takala Sara
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta

1
Hyväksyy Espoon suomenkielisen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman muutokset liitteen mukaisesti.

2
Oikeuttaa suomenkielisen perusopetuksen tekemään vähäisiä, teknisluontoisia muutoksia Espoon suomenkielisen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan.

3
Päätää, että muutokset tulevat voimaan heti.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Opetushallitus hyväksyi Perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman perusteet 13.11.2015.

Kunta päättää kuntakohtaisesta opetussuunnitelmasta perusopetuslain (628/1998) 15 § mukaisesti.

Espoon kuntakohtaista suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaa tulee päivittää niin, että tarkennetaan yleisopetukseen siirtymisen osuutta valmistavan opetuksen jälkeen. Muutosehdotus perustuu eduskunnan apulaisoikeusasiamiehen ratkaisuun koskien kantelua perusopetukseen valmistavasta opetuksesta yleisopetukseen siirtyvän oppilaan sijoittamisesta ikätasoa alemmalle vuosiluokalle.

Espoossa opetus- ja varhaiskasvatuslautakunta hyväksyy kaupunkitasoisen opetussuunnitelman.

Muutos Espoon kaupungin suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan

Espoon kaupungin suomenkieliseen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelmaan esitetään tehtäväksi seuraavat muutokset (muutokset punaisella):

Alalukua 1.2. tarkennetaan seuraavasti:

”Perusopetukseen valmistava opetus kestää yhden vuoden. Oppilas voi kuitenkin tarvittaessa jatkaa valmistavassa opetuksessa seuraavan lukuvuoden loppuun saakka, jos oppilas on aloittanut valmistavan opetuksen kesken lukuvuoden. Valmistavan opetuksen jälkeen oppilas siirtyy perusopetukseen ikätasonsa mukaiselle vuosiluokalle, tai hän voi hakeutua muuhun hänelle soveltuvaan nivelvaiheeseen tai toiseen asteen koulutukseen. Oppilas voi siirtyä ikätasostaan poikkeavalle vuosiluokalle perusopetukseen vain, jos hänelle tehdään päätös erityisistä opetusjärjestelyistä perusopetuslain 18 §:n mukaan. Mikäli oppilaan koulunkäyntitausta on puutteellinen, voidaan opetus järjestää erillisessä maahanmuuttajien määräaikaisen opetuksen ryhmässä (Espoon suomenkielisen perusopetuksen opetussuunnitelma luku 10).

Voimaantulo

Espoon kaupunkitasoinen tarkistettu suomenkielinen perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelma otetaan käyttöön välittömästi hyväksymisen jälkeen.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

33/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 176

25.09.2024

Päätöshistoria

Liitteet

- 4 Espoon kaupungin perusopetukseen valmistavan opetuksen opetussuunnitelman muuttaminen lautakunnalle 25.9.2024

Oheismateriaali

Tiedoksi

§ 177

Suomenkielisen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen sekä toisen asteen ja nuorisopalveluiden viranhaltijoiden sekä peruskoulujen johtokuntien päätökset

Päätösehdotus

Varhaiskasvatuksen johtaja Virpi Mattila:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, Espoon keskuksen eteläinen varhaiskasvatus

Yleiset asiat

23.9.2024 § 7

Päätös varhaiskasvatuksen palvelusetelituottajasta, Pilke päiväkodit Oy / Pilke Kilonkallio 1.10.2024 alkaen, toimipaikan nimenmuutos

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, Espoonlahden varhaiskasvatus

Yleiset asiat

16.9.2024 § 71

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 72

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 73

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 74

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 75

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 76

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 77

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 78

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 79

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 80

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

16.9.2024 § 81

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Tilli

17.9.2024 § 82

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Areena

17.9.2024 § 83

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Areena

17.9.2024 § 84

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Areena

17.9.2024 § 85

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Norlandia Areena

17.9.2024 § 86

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Touhula Vekaravuori

17.9.2024 § 87

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Touhula Vekaravuori

Varhaiskasvatuksen aluepäällikkö, Matinkylä-Olarin varhaiskasvatus Yleiset asiat

13.9.2024 § 53

Päätös lapsen tukeen liittyvästä palvelusetelin kertoimesta, Peikkometsä Järvenperä

Perusopetuksen johtaja Juha Nurmi:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

**Perusopetuksen johtaja
Henkilöstöasiat**

16.9.2024 § 18
Vaatimus palkkasaatavasta

Oppilasasiat

12.9.2024 § 13
Aiesopimus TET-markkinapaikka hankkeen toteuttamisesta vuonna 2025
Lasten ja nuorten säätien ja suomenkielisen perusopetuksen välillä

13.9.2024 § 14
Salassa pidettävä

Yleiset asiat

20.9.2024 § 19
Korvaushakemus liikuntatunnilla hajonneista silmälasista

**Perusopetuksen aluepäällikkö, Espoonlahti
Henkilöstöasiat**

18.9.2024 § 57
Erityisluokanopettaja, täyttämättä jättäminen, Mainingin koulu, ESPOO-03-1356-24

18.9.2024 § 58
Hallinnollisten tehtävien määrääminen opettajaviranhaltijalle Soukan koulussa

**Perusopetuksen aluepäällikkö, Leppävaara
Henkilöstöasiat**

9.9.2024 § 78

Hallinnollisten tehtävien määrääminen opettajaviranhaltijalle Kilonpuiston koulussa

18.9.2024 § 79

Erityisopettaja, 801060, vakinainen virkasuhde, Postipuun koulu, ESPOO-03-1855-24

19.9.2024 § 80

Kieli- ja kulttuuriryhmien opettajan virantoimitusvelvollisuuden muuttaminen

**Perusopetuksen aluepäällikkö, Matinkylä-Olari ja Tapiola
Henkilöstöasiat**

18.9.2024 § 118

Hallinnollisten tehtävien määrääminen opettajaviranhaltijalle Kuitinmäen koulussa

**Rehtori, Juvanpuiston koulu
Henkilöstöasiat**

16.9.2024 § 10

Peruskoulun käsityön lehtori, 804307, määräaikainen virkasuhde, Juvanpuiston koulu, ESPOO-03-1791-24

**Rehtori, Kirstin koulu
Henkilöstöasiat**

19.9.2024 § 6

Peruskoulun islamin uskonnon kiertävä päätoiminen tuntiopettaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Kirstin koulu, ESPOO-03-1846-24

**Rehtori, Mainingin koulu
Henkilöstöasiat**

25.9.2024 § 12

Luokanopettaja, 800092, määräaikainen virkasuhde, Mainingin koulu, ESPOO-03-1762-24

Rehtori, Olarin koulu
Henkilöstöasiat

12.9.2024 § 11

Peruskoulun evankelis-luterilaisen uskonnon ja elämäkatsomustiedon päätoiminen tuntiopettaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Olarin koulu, ESPOO-03-1735-24

12.9.2024 § 12

Peruskoulun päätoiminen tuntiopettaja erityisopetukseen, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Olarin koulu, ESPOO-03-1849-24

12.9.2024 § 13

Peruskoulun musiikin päätoiminen tuntiopettaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Olarin koulu, ESPOO-03-1537-24

12.9.2024 § 14

Luokanopettaja, 949970, määräaikainen virkasuhde, Olarin koulu, ESPOO-03-1736-24

Rehtori, Perkkean koulu
Henkilöstöasiat

23.9.2024 § 11

Eryitysluokanopettaja, 949727, määräaikainen virkasuhde, Perkkean koulu, ESPOO-03-1556-24

vs. rehtori, Rinnekodin koulu
Henkilöstöasiat

25.9.2024 § 7

Eryitysluokanopettaja, 800862, määräaikainen virkasuhde, Rinnekodin koulu, ESPOO-03-1912-24

Rehtori, Tiistilän koulu
Henkilöstöasiat

16.9.2024 § 3

Peruskoulun päätoiminen tuntiopettaja luokanopetukseen, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Tiistilän koulu, ESPOO-03-1664-24

12.9.2024 § 4

Peruskoulun käsityön sivutoiminen tuntiopettaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Tiistilän koulu, ESPOO-03-1393-24

16.9.2024 § 3

Peruskoulun päätoiminen tuntiopettaja luokanopetukseen, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Tiistilän koulu, ESPOO-03-1664-24

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

39/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 177

25.09.2024

**Rehtori, Ymmerstan koulu
Henkilöstöasiat**

12.9.2024 § 5

Erietyisluokanopettaja, täyttämättä jättäminen, Ymmerstan koulu, ESPOO-03-1753-24

Peruskoulujen johtokuntien pöytäkirjat

livisniemen koulun johtokunta 23.9.2024

Jupperin koulun johtokunta 18.9.2024

Kaitaan koulun johtokunta 11.9.2024

Kantokasken koulun johtokunta 11.9.2024

Mikkelän koulun johtokunta 17.9.2024

Toisen asteen koulutuksen johtaja Tapio Erma:

Kasvun ja oppimisen lautakunta ei kuntalain 92 §:n perusteella ota käsiteltäväkseen seuraavia päätöksiä:

**Lukion rehtori, Haukilahden lukio
Henkilöstöasiat**

13.9.2024 § 7

Biologian ja maantieteen sivutoiminen tuntiopettaja, ottaminen määräaikaiseen virkasuhteeseen, Haukilahden lukio, ESPOO-03-1529-24

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

40/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 178

25.09.2024

Asianumero 3069/00.00.01/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 178

§ 178

Ymmerstan koulun johtokunnan henkilökuntajäsenen ja henkilökuntavarajäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kentala Kaisa
Lippo Asko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta valitsee

1

Ymmerstan koulun johtokunnan henkilökuntajäseneksi Maija Kokkomäen.

2

Ymmerstan koulun johtokunnan henkilökuntavarajäseneksi Emmi Siltakorven.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Ymmerstan koulun johtokunnan henkilökuntajäsen Stinamaaria Tiisala sekä hänen varajäsenensä Henna Jämsä-Luoto ovat virkavapaalla, joten heidän tilalleen johtokuntaan valitaan uusi henkilökuntajäsen ja henkilökuntavarajäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Ymmerstan koulun henkilökunta on ehdottanut, että koulun johtokuntaan henkilökuntajäsen Stinamaaria Tiisalan tilalle valitaan varsinaiseksi henkilökuntajäseneksi Maija Kokkomäki ja henkilökuntavarajäsen Henna Jämsä-Luodon tilalle varajäseneksi Emmi Siltakorpi.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

41/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 178

25.09.2024

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a § edellyttää, että jäseneksi valitaan nainen.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

42/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 179

25.09.2024

Asianumero 3114/00.00.00/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 179

§ 179

Saunalahden koulun johtokunnan jäsenen vaalikelpoisuuden menetys ja täydennysvaali

Valmistelijat / lisätiedot:
Kentala Kaisa
Lippo Asko
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Perusopetuksen johtaja Nurmi Juha

Kasvun ja oppimisen lautakunta valitsee

1
Saunalahden koulun johtokunnan jäseneksi Tuija Jämsän.

2
Saunalahden koulun johtokunnan varajäseneksi Pia Peltopuron.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Saunalahden koulun johtokunnan varsinainen jäsen Kaisa Bauer on pyytänyt eroa koulun johtokunnasta, joten hänen tilalleen johtokuntaan valitaan uusi jäsen toimikauden jäljellä olevaksi ajaksi.

Kaisa Bauerin henkilökohtainen varajäsen Tuija Jämsä on vastannut myönteisesti Saunalahden koulun rehtorin pyyntöön siirtyä Kaisa Bauerin tilalle varsinaiseksi jäseneksi. Vastaavasti Tuija Jämsän tilalle varajäseneksi on suostunut Pia Peltopuro.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

43/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 179

25.09.2024

Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 a § edellyttää, että jäseneksi valitaan nainen.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

44/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 180

25.09.2024

Asianumero 3130/12.06.01/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 180

§ 180

Oikaisuvaatimus varhaiskasvatuksen asiakasmaksusta

Valmistelijat / lisätiedot:
Askolin-Berggren Anni
Rauman Maria
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Esittelijä
Varhaiskasvatuksen johtaja Mattila Virpi

Kasvun ja oppimisen lautakunta hylkää varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksestä tehdyn oikaisuvaatimuksen selostusosasta ilmenevin perustein.

Käsittely

Päätös

Kasvun ja oppimisen lautakunta:

Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Tausta

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksujen tarkistusten yhteydessä on huomattu, että perheen varhaiskasvatusmaksu on perustunut virheellisiin tulotietoihin. Muuttuneiden tulotietojen perusteella varhaiskasvatuksen asiakasmaksua on oikaistu takautuvasti 28.8.2024 tehdyllä asiakasmaksupäätöksellä ajalle 10.8.2023-1.6.2024. Maksua on oikaistu yhteensä 1197,92 euroa.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksupäätöksistä on tehty määräajassa saapunut oikaisuvaatimus, jossa vaaditaan maksun puolittamista niin, että maksettavaksi jää 600 euroa. Oikaisuvaatimuksen tekijä vetoaa siihen, että hänelle ei ole tullut muistutusta tuloksetyksen tekemisestä. Oikaisuvaatimus on kokonaisuudessaan oheismateriaalina.

Perustelut oikaisuvaatimuksen hylkäämiselle

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain mukaisesti varhaiskasvatuksesta perittävä asiakasmaksu määräytyy perheen koon ja tulojen sekä lapsen varhaiskasvatuksessa vietetyn ajan perusteella. Varhaiskasvatuksesta perittävässä maksussa otetaan tuloina huomioon lapsen, hänen vanhempansa tai muun huoltajan sekä heidän kanssaan yhteistaloudessa avio- tai avoliitossa elävän henkilön veronalaiset ansio- ja pääomatulot sekä verosta vapaat tulot.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 12 §:n 1 momentin mukaan varhaiskasvatusmaksu määrätään toistaiseksi. Maksua on kuitenkin säännöksen mukaan tarkistettava muun muassa silloin kun perheen maksukyky on olennaisesti muuttunut tai maksu osoittautuu virheelliseksi. Espoon kaupunki on ohjeistanut asiakkaita ilmoittamaan tulojen muutoksesta silloin kun kyse on +/- 10 %:n suuruisesta muutoksesta edellisen asiakasmaksupäätöksen perusteena oleviin tuloihin verrattuna.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksuista annetun lain 12 §:n 2 momentissa säädetään, että jos maksun määräämistä koskeva päätös on ilmeisesti perustunut lapsen huoltajien antamiin virheellisiin tietoihin, maksu voidaan oikaista takautuvasti enintään vuoden ajalta.

Oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt tuloseselvityksen 23.7.2023, josta on ilmennyt yhden työnantajan maksama palkka. Elokuusta 2023 alkaen hänellä on ollut toinenkin työpaikka, josta maksettavaa palkkaa hän ei ole ilmoittanut Espoon kaupungille. Espoon kaupunki ei ole voinut muistuttaa tuloseselvityksen tekemisestä, koska kaupungilla ei ole ollut tietoa asiakkaan tuloissa tapahtuneesta muutoksesta ennen kuin tulot on tarkistettu.

Oikaisuvaatimuksen tekijälle on lähetetty 15.7.2024 sähköpostiviesti, jossa on kerrottu, että hänen tulee tehdä tuloseselvitys viimeistään elokuun alussa, koska hänen tulotietonsa ovat vanhenemassa 1.8.2024. Tällöin oikaisuvaatimuksen tekijä on tehnyt tuloseselvityksen. Tuloseselvityksestä ilmeni, että hän ei ollut ilmoittanut tuloissaan elokuussa 2023 tapahtuneista muutoksista.

On asiakkaan vastuulla ilmoittaa tulojensa muutoksista. Koska oikaisuvaatimuksen tekijä ei ole ilmoittanut tulojensa olennaisesta muutoksesta, on Espoon kaupunki voinut varhaiskasvatuksen asiakasmaksulain 12 §:n perusteella oikaista 28.8.2024 tehdyllä päätöksellä perheelle määrättyä varhaiskasvatusmaksua takautuvasti 10.8.2023 alkaen yhteensä 1197,92 euroa. Perusteita summan puolittamiselle ei ole. Takaisinmaksusta voidaan tehdä maksusuunnitelma oikaisuvaatimuksen tekijän kanssa.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

46/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 180

25.09.2024

Johtopäätös

Edellä todetuin perustein varhaiskasvatuksen asiakasmaksua koskeva takautuva päätös ei ole lainvastainen eikä muutoinkaan ole ilmennyt seikkoja, joiden johdosta päätöstä tulisi muuttaa. Näin ollen oikaisuvaatimus tulee hylätä.

Päätöshistoria

Liitteet

Oheismateriaali

- Salassa pidettävä, Varhaiskasvatuksen asiakasmaksua koskeva päätös 28.8.2024, JulKL 24.1 § 23 kohta
- Ei julkaista Oikaisuvaatimus 30.8.2024 (sisältää henkilötietoja)

Tiedoksi

Oikaisuvaatimuksen tekijä

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

47/54

Kasvun ja oppimisen lautakunta

§ 181

25.09.2024

Asianumero 2974/12.06.01/2024

Kasvun ja oppimisen lautakunta 25.09.2024 § 181

§ 181

**Oikaisuvaatimus iltapäivätoiminnan asiakasmaksua koskevassa asiassa
(Salassa pidettävä asia, JulkL 24 §)**

Valmistelijat / lisätiedot:

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Puhelinnumero 09 816 21

Päätösehdotus

Käsittely

Päätös

Selostus

Päätöshistoria

Litteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 169, § 170, § 171, § 172, § 173, § 174, § 175, § 177

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain (410/2015) 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 176, § 178, § 179

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen
- kuntien yhteisen toimielimen päätöksestä sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitetun irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Päätöksen julkaisupäivän voi varmistaa päätöksen valmistelijalta.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Kasvun ja oppimisen lautakunta

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 10.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihde: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 180

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta hallintovalituksella.

Valitusoikeus

Tähän päätökseen saa hakea muutosta se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa ja se, jonka valitusoikeudesta laissa erikseen säädetään. Viranomaisen saa hakea muutosta valittamalla myös, jos valittaminen on tarpeen viranomaisen valvottavana olevan yleisen edun vuoksi.

Valitusaika

Valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisääntä.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Päätöksen katsotaan tulleen viranomaisen tietoon kuitenkin kirjeen saapumispäivänä.

Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianomaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituskirjelmän toimittaminen

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajan kuluessa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitteella:

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069

Faksi: 029 56 42079

Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)

Puhelinvaihe: 029 56 42000

Virasto-aika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 1) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);

- 2) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 3) vaatimusten perustelut;
- 4) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 1) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 2) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 3) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.

Muutoksenhakuohje koskee pykälää: § 181

Valitusosoitus

Tähän päätökseen haetaan muutosta kunnallisvalituksella.

Valitusoikeus

Oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun päätökseen saa hakea muutosta kunnallisvalituksella vain se, joka on tehnyt alkuperäistä päätöstä koskevan oikaisuvaatimuksen.

Mikäli alkuperäinen päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, saa tähän päätökseen hakea muutosta kunnallisvalituksella myös:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Valitusaika

Kunnallisvalitus on tehtävä 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Valitus on toimitettava valitusviranomaiselle viimeistään valitusajan viimeisenä päivänä ennen valitusviranomaisen aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta valitusaikaan. Jos valitusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusperusteet

Kunnallisvalituksen saa tehdä sillä perusteella, että

- päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä,
- päätöksen tehnyt viranomais on ylittänyt toimivaltansa tai
- päätös on muuten lainvastainen.

Valittajan tulee esittää valituksen perusteet ennen valitusajan päättymistä.

Valitusviranomainen

Kunnallisvalitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Käyntiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki
Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: Asiakaspalvelu/kirjaamo 029 56 42069
Faksi: 029 56 42079
Sähköposti: helsinki.hao(at)oikeus.fi (Huom. korvaa sähköpostiosoite at @-merkillä)
Puhelinvaihe: 029 56 42000
Virasto-aika: ma - pe klo 8.00 - 16.15

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuintet>.

Valituksen muoto ja sisältö

Valitus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Valituksessa on ilmoitettava:

- 4) päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös);
- 5) miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset);
- 6) vaatimusten perustelut;
- 7) mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Valituksessa on lisäksi ilmoitettava valittajan nimi ja yhteystiedot. Jos puhevaltaa käyttää valittajan laillinen edustaja tai asiamies, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä hallintotuomioistuimelle.

Valituksessa on ilmoitettava myös se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite). Mikäli valittaja on ilmoittanut enemmän kuin yhden prosessiosoitteen, voi hallintotuomioistuin valita, mihin ilmoitetuista osoitteista se toimittaa oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat.

Valitukseen on liitettävä:

- 8) valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen;
- 9) selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta;
- 10) asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian vireille panijalta peritään oikeudenkäyntimaksu sen mukaan kuin tuomioistuinmaksulaissa (1455/2015) säädetään. Lisätietoja valituksen maksullisuudesta saa valitusviranomaiselta sekä tuomioistuinlaitoksen sivustolta.